

Alte Drucke

Pavli Castrensis In ... Codicis Partem Patauinae Pr[a]electiones, Francisci Curtij, multorumq[ue]; qui hactenus Doct. incubueru[n]t Appendicibus ...

Paulus <Castrensis>

Lugduni, 1553

De usucapione pro emptore. Rubrica.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150738

§. In seruis autem. [†]In rebus pertinetibus ad filiū
ut statim desinant esse suæ, non
quæritur patri usufructus. quia esset frustratoria acquisitio. s. mo-
mentanea: de qua non est curandum. h. d. facit l. qui sic. ff. de sol.
sed contra de l. si. ff. de cond. inst. Sol. ibi in momentanea acqui-
sitione proprietatis. quæ non potest esse utilis in transmittendo
eam ad hæredem: hic in momentanea acquisitione usufructus.
in qua nulla est utilitas. cum ad hæredem non transmittatur.

De hæreditatibus decurionum.

Rubrica.

[†]Fraternitates battutorum quod sint approbate.
[†]Naucularij qui dicuntur habere collegium.

LEX

I.

§. I quis. [†]Si decedat aliquis intestatus qui sit
de aliquo collegio, vel vniuersitate,
vel corpore approbato non relictis cōsanguineis,
primo loco vocatur illud corpus seu collegiū ad
illam hæreditatem quam fiscus. hoc dicunt omnes
leges huius tit. Et nota benignitatem imperialem. quæ vult suū
fiscum postponi omnibus alijs. ne videatur inhære substantijs
subditorum, & sui fisci habere rationem. vt s. de cadu. tol. l. j. §. si.
[†]Et de secun. nup. l. j. [†]Et no. pro istis fraternitatibus battutorum
seu fratreis: quæ sunt approbate. vt no. gl. ij. q. ij. c. si quis episcopo
porū. q. si aliquis eorū moriatur sine cōsanguineis non debeat
venire camera fiscalis ad eius bona: sed ad ipsa fratreia. & idē
in alijs societatibus approbatis. de quibus hic ponuntur plura
exempla. Et no. [†]hic de naucularijs pro illis habetibus barchas,
& ducentibus venetias: quia possunt facere corpus. & habere ar-
cam cōmunē: sed si hoc nō fecissent, non dicerent habere colle-
giū & nō haberent locum leges huius tit. nam requiritur q. simul
conueniant. l. j. §. j. ff. quod cuiusque vniuersi. no. Pau. de castro.

De usucapione pro emptore.

Rubrica.

[†]Usucapionis appellatione quid continetur?

[†]Pro cuiusdē nota. q. in digesto nouo habemus tit. generalem de
viucap. & titulos speciales: sed hic in Codice non habemus nisi
speciales. nam viucapio ^b non procedit sine tit. habili ad transla-
tionem domini. si tradens esset dominus. eodem modo viuca-
piendi conditio non transfertur sine tit. similiter habili ad transla-
tionem domini. quia ista se habent regulariter ad paria. vt l. cla-
uis. ff. de contrahen. emp. licet aliquando non sint paria. vt j.
videbitis. & quia tituli habiles ad translationē domini sunt plu-
res & diuersi: ideo de singulis tit. sunt noui tit. & nouæ rubricæ
seu tracta. & quia titu. emptionis vulgarior est, & magis in usu.
ideo incipitur ab isto. & additur tit. de transac. qui est etiā suffi-
ciens ad translationē domini, & etiā quasi domini, seu viuca-
pionis. de quo loquitur. l. p. tantū. & aliæ leges loquuntur de tit.
^a pro emptore. [†]Item notandum q. appellatione viuca. continet
viucapio quæ propriè dicitur: puta triennij, quæ procedit in re-
bus mobilibus cū tit. & bona fide. Item continetur præscrip. lōg.
^c temp. x. ann. inter præsentēs. & xx. inter absentes similiter cum
tit. & bona fide. & ex prima viuca. triennij acquiritur dominium
directū: quia emanauit in fauorē tantū viucapiētis, ex secūda. s.
præscriptione x. vel xx. acquiritur vtile: quia emanauit partim
fauore præscribentis & partim odio negligentis. vt l. editio. in fi.
s. de edic. diui. ad. tol. quæ præscriptio dicitur viucapio. & de istis
tantū loquitur ille tit. generalis de vsuc. de præscri. verò xxx. ann.
quæ currit. l. tit. & bona fide de iure ciuili. non loquitur ille tit. nec
aliqua l. digestorū. quia non fuit inuenta iure illo: nec iure Codici-
cis. l. antiquo. sed per leges nouas. j. de præscrip. xxx. ann. & non
dicitur viucapio: quia nullū dominiū acquiritur propriè loquē-
do: sed exceptio tantū: & q. non fuerit de iure veteri est glo. in l.
qui occidit. in prin. ff. ad legē aquil. nā procedit nō solū in actio-
nibus realibus, sed etiā in personalibus & perpetuis. in quibus
hoc non erat de iure veteri. licet essent aliquæ actiones prætorij:
quæ erant tales & lapsus illius tēporis nō dicebat propriè præ-
scriptio: vel dicebat præscriptio sui natura currens. de qua in l. si.
ff. de eo per quē fac. erit. & insti. de perpe. & temp. ac. erant ergo
actiones personales sui natura perpetuæ originaliter. & etiā in
progressu. nec tollebant tēpore. vt l. obligationū ferē. §. placet. ff.
de act. & obl. sed per leges nouas non perdidit originalē na-
turā: quia semper durat in substantia nō obstante lapu tēporis.

sed perdidit efficaciam: & contra eas pa-
ratur exceptio: sed per viucapionē perdit
dominiū directū. & transfertur in viuca-
piētem. per præscriptionē longi temporis
non perditur dominium. sed transfertur no-
uum dominiū vtile in præscribentē. iuxta
no. in aut. nisi tricennale. §. de bonis mētis.

[†]Quando non dominus det causam usucapiendi vel præ-
scribendi

[†]An possit quis vendere rem alienam in præiudiciū domini

[†]Emens rem alienam à non domino, an hodie eam usucapiat
& non committatur furtum?

LEX

I.

§. Mancipia.

[†]Qui emit rem
alienam à nō do-
mino etiā ignoratē viucapere

non pot. si venditor sciebat alienam: quia vendēdo cōmisit fur-
tum: & fuit effecta res furtiua: & sic effecta vitio reali, quod im-
pedit viucapionem. h. d. In tex. ibi. [ius vendēdi nō habuerūt.]
quia sciebant mancipia esse tua & non sua: & sic vendendo &
contrahendo præter tui voluntatē commiserunt furtū: & per cō-
sequens non habebant potestatem vendendi. vt in l. si emptione.
§. Item si emptor. ff. de contrah. emp. quia res furtiua est effecta
vitio reali. q. impedit viucapionē: & præscrip. long. temp. vt in-
sti. de viucapio. §. furtiua. & j. de acqui. pos. l. vitia. & idem in re-
bus violētē possessis violētā expulsiua, vel ablatiua. [†]Sed op.
non dñs nō habet potestatem re alienā vendendū nec præiudicari
domino: & tñ video q. interdū non dñs dat causam viucapiē-
di & præscribendi. quāvis interdū transfert dominium. vt insti.
qui. ali. lic. §. j. & ff. de pig. act. l. si cōnuenerit. So. verum est qñ li-
cet sit non dñs: tñ habet potestatem à domino. & sic habet ius ven-
dendi: vt tutor, curator, vel alter administrator legitimus, vel cre-
ditor, rem sibi obligatam: & tunc non loquitur ista l. sed solū qñ
non habebat ius vendendi: quia nō habebat voluntatem dñi: &
hoc vult l. ista. [†]Sed opp. q. quilibet etiā sine voluntate domini
potest vendere rem alienam. vt l. rem alienam. ff. de contrahen. d.
emptio. etiā in præiudiciū domini. non vt transferat statim
dominium: sed viusfructū. cond. quod est in præiudiciū domi-
ni. Sol. verum est cum vendit rem alienam immobilem, in cuius
venditione non committit furtum: etiā si sciat rem alienam: li-
cet hodie scientia venditoris noceat emptori. vt in auth. malæfidei.
dei. j. de præscrip. long. temp. Si autem vendat rem mobilem alie-
nam: tunc distinguitur an sciat alienam, & committitur furtum:
& sic non valet venditio in præiudiciū domini: etiā vt pos-
sit viucapi, vt hic. si autem ignoranter, non committit furtū. Sed
an valeat venditio: dic vt in d. l. si in emptione. §. Item si emptor.
[†]Ex hoc est expedita gl. ij. quæ incipit: [imō.] [†]Vltimò quæ-
ritur. quid si non committatur furtum: quia non fuerat res con-
tractata: vt quia erat penes emptorem qui emit à quodam non
domino, credens eum dominum: sed vendens sciebat se non esse
dominum? Respondetur quod adhuc hodie emptor non viuca-
pit: non propter vitium reale, quod non est contractum: sed
propter malam fidem venditoris. vt in dicta authen. malæfidei:
& hoc vult glo. si in fine.

[†]Prohibita venditione an censetur etiam prohibita donatio?
Venditionis appellatione an continetur omnis alienatio?

LEX

II.

§. Contra.

[†]Res quæ non potest alienari ex dispo-
sitione testatoris, non potest etiam viuca-
pi. hoc dicit notabiliter. & semper allegatur ista l. cū
glo. Et pone casum quod testator instituit duobus fi-
lijs impuberibus mandauit vt duo serui quos habebat non ven-
derentur: sed ipsi filijs seruarentur: propter peritiam bonæ artis
quam habebant tutores illorum. hoc non obstante venderunt.
certum est quod non transfulerunt dominium, propter prohibi-
tionem testatoris. Sed vtrum transfulerunt viucapiendi condi-
tionem, vt sic post triennium isti pupilli non possint vendicare
ab emptore? Respondetur quod non: quia venditio fuit facta cō-
tra præceptum testatoris, q. habet vim l. & sic videtur facta ma-
læfide. & sic non transfuit dominium, nec viucapiendi cōditio-
nem. Oppo. quod inepre loquatur de viucapione: nam tunc est
locus viucapioni vel præscrip. quādo non dominus vendit rem

§.

Pauli de Castro Secunda super Codice.

Error iuris. An error iuris vel facti nocet, quando agitur de lucro querendo. vide gl. in l. Clodius. ff. de acq. her. gl. in l. quæ fideicommissum. ff. de lega. ij.

alienam tanquā dominus: sed hic ista vēditio facta à tutoribus, tutorio nomine videtur facta ab ipsis pupillis: sed pupilli erant domini: ergo nō est tractandū de vſucapione. Sol. verū est quādo venditio fit à domino, nō tractat de vſucapione vel præſcri. si dñs potuit dominū transferre. quia ipſum transfert: ergo nō potest vltius præſcribi, vel vſucapī. l. ſequitur. §. lana. ff. de vſucap. sed hic loquitur quādo dñs non poterat dominū transferre: propter prohibitionē testatoris. unde merito dubitatur an potuerit transferre vſucapīendi conditionem. & respondetur quod nō: quia venditio nō valuit: quia facta contra prohibitionē testatoris. vt l. cū pater. §. libertis. de lega. ij. sicut si cōtra prohibitionē. l. & sic inducitur mala fides. Sed contrā: q̃ prohibitio testatoris nō habuit vitiare: quia tunc vitiat quādo cōcernit vtilitatē alterius quā hæredis: sed quādo hæredis, secus. vt l. pater filiū. §. si. de leg. ij. & §. Iulius agrippa. Sol. est verū quādo hæredes sunt tales q̃ possunt renuntiare favori ipſorū, quia sunt maiores xxv. an. nam tūc vendendo renuntiant: & sic nō tenent ſeruare prohibitionē. sed hic nō ita: quia erant pupilli: & sic tenent prohibitionē ſeruare. & ita nō. Bar. in l. filius ſc. §. diui. ff. de lega. j. post prin. Sed contra: quia prohibitio testatoris debet continere causam: aliā tanquā nuda non est ſeruanda. vt in d. §. Iulius agrippa. Sol. etiā hic cōtinebat causam. dum dixit. [Propter perfectæ artis peritiā.] & hoc vult gl. in fi. Nec ob. q̃ causa debet continere fauorē alterius, ad hoc vt dicatur legitima causa: & hic nō continet fauorem alterius quā hæredum. nam respondet de vt. dixi. quod hoc ſufficiat quando hæredes nō possunt renuntiare favori ipſorū. Nunc queritur de duobus: hic testator dixit q̃ ſeruarentur ſerui hæredibus. quid si dixit q̃ nō venderentur? Glo. j. dicit idem. Ad hoc vt intelligas glo. format quæſtionē aliter. ¶ Si testator prohibuit nō vendi, vtrū poſſint donari: videtur q̃ sic: quia diuerſa est donatio à venditione. Iſta gl. ſecundū aliquos vult contrarium: quia appellatione vēditionis omnis alienatio cōtinetur: & sic prohibita vēditione cenſetur prohibita donatio: & ad hoc allegatur: & de hoc est casus in l. voluntas. §. de fideic. vbi fuit prohibita venditio: & nō cenſetur prohibita donatio propter hoc: quia fuit facta ſorori exiſtenti in familia. ſecus si in familia nō fuiſſet. Breviter ſuper hoc cōſideranda eſt mens legis vel testatoris cū loquitur de venditione, vtrū mens l. & ratio locum habeat in donatione: quia si nō haberet locum, non haberet locū prohibitio. vt patet in emphyteuſi. quæ prohibetur alienari itrequiſito dño. tamen ſecus eſt in donatione. vt l. ſi. in gl. §. de iure emphy. nā prohibetur vēdere alteri: quia si dñs vult emere, rationale eſt q̃ ipſe præferatur: nec hoc nocet emphyteuta. quia nō maiorē vtilitatē haberet ab alio quā à domino: sed cū vult donare, non eſt ita: quia cū vult donare, mouetur ex liberalitate propter merita & ſeruitia: quæ non recedunt à domino.

LEX III.

In matrem. ¶ Partus ancillæ furtiue conceptus penes bonæ fidei poſſeſſorem nō eſt furtiuus: ideo potest vſucapī titulo & bonæ fidei. h. d. Si ergo Titius ſurripuit mihi ancillam quæ nō erat prægnans: deinde tibi vēdidit bonæ fidei ementi, & credenti eſſe ſuā. deinde penes te concepit, & peperit. deinde lapſo termino volo petere partū. certum eſt enim q̃ ancillā petere poſſum: quia cum eſſet furtiuus, & ſic affecta vitio reali, nō potuiſti vſucapere. Sed dubium eſt de partu. & respondetur q̃ illū non poſſum petere si ipſum tenuiſti legitimo tēpore titulo & bonæ fidei: quia nō eſt furtiuus poſtquā conceptus fuit penes te: & ſic potuiſti vſucapere. Sed cōtra. quod vſucapio nō fuerit neceſſaria. quia si eras bonæ fidei, lucrabar ſi fructus ſtatim. vt l. qui ſic. §. j. ff. de vſuris. & ille qui eſt dominus vltius vſucapere non potest. vt l. ſequitur. §. lana. ff. de vſuc. Sol. verum eſt quod bonæ fidei poſſeſſor facit fructus ſuos: sed partus ancillæ non dicitur fructus: sed partus pecudum bene dicitur fructus: & hoc propter nobilitatem hominis: quia ſus vult q̃ non poſſit dici accēſio vel fructus. vt ff. de vſucap. l. in pecudum. Sed licet non efficiatur dominus propter ſolam bonā fidem: potest tamen effici per vſucap. cū tit. & bonæ fidei, vt hic: & ſic ſe defendere à domino si poſſidet: sed si non poſſidet, ſed alter, completa vſucapione potest vendicare: & si vſucapio non eſt cōplata, potest petere per publicianam. vt l. si

ergo. §. partus. ff. de publiciana. & hoc vult gl. hic. Si autē erat prægnans tempore furti facti, tunc partus eſt furtiuus ſicut ipſa mater. quia eſt pars viſcerum. & idem si concepit penes furem: ſed si penes bonæ fidei poſſeſſorem à principio, poſtquam tamen ad ipſum peruenit notitia quod mater erat furtiuus. dic. vt l. ancilla. ff. pro ſuo. hic allegata in glo. pro contraria. Cætera dic. vt in d. §. partus. §. de furtis. l. ancilla.

- 1 Non admittitur quis ad retractandum contractum factum de sua voluntate quia voluntas fuit vitio interposita.
- 2 An due exceptiones contrarie poſſint ſimul ſub conditione proponi: hic.
- 3 Error facti quod cauſet bonam fidem ad vſucapiendum vel præſcribendum. & quid errore iuris?
- 4 Si quis per xxx. ann. rem meam poſſederit errando in iure, & credendo eſſe ſuam, præſcribit etiam de iure canonico.

LEX IIII.

Emptioni. ¶ Emptor rei alienæ potest ſe defendere aduerſus dominum vſucapientem: si probat q̃ dominus conſenſit venditioni: vtrū etiam si hoc non probat: si tamen viucepit titulo & bonæ fidei. nisi res ſit affecta vitio reali. ita quod non potuerit vſucapere. h. d. In tex. ibi. [conſenſum dediſſe.] Sed contra: quia si ſic vendidit nomine ſuo, non videtur q̃ dñs cōſentiendo ſecuritati præiudicium: quia nō ſuo nomine geſtū ratum habere nō potest. vt in reg. iur. & in l. si pupilli. §. si ego. ff. de neg. geſt. Sol. verū eſt q̃ nō potest ratum habere quantum ad hoc vt dicatur negotium ſuum: & dicatur actio. neg. geſt. inter ipſum dominū ratum habentem & ipſum venditorem. vt in contrario. ſed bene potest ratum habere in ſui præiudicium: vt ſic per hoc perdat dominū. & rem vendicare non poſſit. vt hic. & l. fundus. §. j. ff. de pig. & l. de rei ven. l. mater. ver. si autem poſtea. & nō in d. §. si ego. per gl. An autem tunc ratum habendo, ex quo perdit dominū, poſſit petere pretium à venditore. cū in particularibus poſſit ſuccedere loco rei: dic. vt in d. l. mater. & vt nō. Bar. in l. si fundus per fideicommiſſum. in prin. de leg. j. ¶ Et not. q̃ quis non admittitur ad retractandū contractum factum de ſua voluntate: quod voluntas fuit vitio interpoſita. In tex. ibi. [ſed & hac.] Iduas exceptiones contrarias poſſe ſimul ſub conditione proponi. puta dico te non audiendum quia conſenſiſti vēditioni. factæ. & poſito q̃ nō conſenſiſti, dico me vſucapiſſe. Sed in actionibus contrarie poſſint iſto modo proponi: dic. vt nō in l. de inofficioſo. in fi. glo. ff. de inſi. teſt. vt si dico teſtamentum nullum: & si quod eſt, dico inofficioſum: & peto reſcindat. l. nō mo. ff. de excep. vbi ſit differentia inter exceptionem & actionem.

¶ In tex. ibi: [si bonæ fidei emptam.] gl. tenet hic q̃ dicatur empta bonæ fidei, ſiue in facto errauerit: quo caſu non eſt dictum. ſiue in iure: & in hoc gloſſ. non videtur bene dicere. quia error iuris non cauſat bonam fidem quantum ad vſucapiendum vel petendū ſcribendum. Inunquam. de vſucap. quia error iuris in iure caputandis non prodeſt: ſed in damnis evitandis: ſed bene prodeſt quantum ad fructus, & iſtos non teneatur reſtituere si cōſenſit. vt in l. ſed si lege. §. ſci. ff. de peti. hære. quam glo. alleg. hoc q̃ intelligo verum. q̃ error iuris non proſit ad vſucapiendum vel præſcribendum longo tempore: quia in iſtis requiritur bona fides & titulus. & errans in iure non potest dici bonæ fidei: quia iura debent ab omnibus ſciri: ſed quantum ad præſcriptionem longiſſimi temporis. ſcilicet triginta ann. credo q̃ proſit: quia in illa ſufficit quod nō ſit malæ fidei. in regula malæ fidei poſſeſſor. de reg. iur. in vj. ſed errans in iure licet non ſit bonæ fidei, non tamen eſt malæ fidei, quia quæcūq; cauſa etiam iniuſta excuſat à dolo. & ſic à malæ fidei. vt nō per glo. in l. j. in fi. mag. glo. ff. de ius dicen. non obtempe. Et quod ſit differentia inter bonam fidem & ignorantiam iuris. patet ex not. j. de acqui. poſ. l. j. in glo. mag. & vbi inter bonam fidem & malam fidem eſt dare medium. ¶ Et ſic not. q̃ si quis per xxx. anno. poſſederit rem meam errando in iure, & credendo eſſe ſuam, præſcribit etiam de iure canonico: licet dicatur malæ fidei poſſeſſionem non præſcribere. ſic quod not. in c. cū perſonæ. de priuileg.

- 5 Vitium personale ut eſt malæ fidei actoris, an nocet ſingulari ſuſceſſori?
- 6 Quid in iure reali?
- 7 Vſucapionis appellatione comprehenditur præſcriptio longi temporis.

LEX V.

Ipartem. [†]Malafidei possessor * nunquā prae-
scribit, sed bonafidei sic licet eius au-
ctor fuerit malafidei, nisi res sic affecta vitio reali. h. d.
[†]Et sic no. q. vitium personale, ut est malafides, aucto-
ris, non nocet singulari successori hoc iure ut hic. & l. j. de prae-
scri. xxx. an. quod tñ hodie corrigitur ut in authē. malafidei. ibi
posita. sed vniuersali successori qui est successor vitiōis & cul-
pae, bene nocet. ut etiā ex sua persona licet sit bonafidei, nō pos-
sit usufructu inchoare. ut l. cū hares. ff. de diuer. & temp. prae-
scri. quod tñ Dy. limitat ut sit verū de iure ciuili. secus dicit esse
de iure cano. scilicet quod haredi volēti inchoare ex sua perso-
na nō nocet malafides defuncti. ut no. per ipsum in c. ij. de regu-
iur. lib. vj. & quod no. in d. l. cū hares. quod videt satis nouum &
extraneum: quia plus nocet malafides de iure canonico, quā de
iure ciuili. vnde si de iure ciuili. nocet haredi: quantomagis videt
nocere de iure cano. [†]Vitium autē reale bene nocet cuiuslibet succe-
ssori quousq; sit purgatu. & quae sunt vitia realia. dicit ut in l. vitia.
j. de acqui. pos. Et no. in prin. iuncta rubrica q. appellatione usufructu
captionis comprehenditur praescriptio longi temporis: quia hic
loquitur in re immobili. quae non praescribitur nisi longo tempo-
re. ut dixi super rubrica.

[†] Hypothecaria durat xxx. ann. & quid si possessor habeat titulum & bonam fidem?
[†] Non dominus an possit rem alienam obligare?
[†] Ad purgandum vitium furtiuitatis quid requiratur?

LEX VI.

Vm sit. [†]Qui rem suam quam alteri obligauit al-
teri vendidit, committit furtum respectu
creditoris. & efficitur res furtiua, ut non possit usufructu
aduersus creditorem hypothecaria habentē. h. d. [†]Pre-
mitte quod hypothecaria durat xxx. ann. vel xl. ut l. cū notissim-
mi. j. de praescri. xxx. an. nisi possessor habeat titulum & bonā fi-
dem: quia tunc non durat nisi longo tempore quo praescribit contra
hypothecaria: ut s. si aduer. cre. l. j. & hoc verū, nisi res fuerit effe-
cta furtiua respectu creditoris, ut in hac l. vnde si rem tuā mobi-
lem mihi obligasti: & sic habeo hypothecaria, & eam alteri ven-
didisti, contra quē possum eam intētare: quia commisit furtū eā
contrectādo praeter voluntatē meā: quia nō consensu quod ven-
dere. poterat em potius interesse mea agere contra te quā contra
emptorē: ille emptor nō usufructu triēnio: sed nec praescribit lon-
go tempore, quo minus hypothecaria intētare possim. Op. quod li-
cet dñs qui obligauit alteri vendendo commiserit furtū, & ppter
hoc teneatur actione furti ad poenā. tamē res non efficit furtiua
postquā erat sua: nec efficitur usufructuabilis. ut in l. cū aēs. §. j. ff.
de fur. & l. sequit. §. si rem. ff. de usufructu. propter hoc gloss. si. soluit q.
hic iste obligans non erat dñs: quia si fuisset dñs, haberent locū
leges contrariae. [†]Sed tñ contra si nō erat dñs, nō potuit mihi ob-
ligare. ut in l. aliena. ff. de pign. ac. propter hoc gloss. j. dicit q. hic
obligauit de facto. Vel dic quod de iure: quia obligauit de domi-
ni voluntate. Breuiter hoc est diuinare: ideo intellige quod erat
dominus. Ad contrarium responde. quod quando dominus sur-
ripuit rem suam ab eo qui habebat ius in ea res nō efficitur fur-
tiua, nec usufructuabilis respectu domini: & sic bene posset usufructu
capi contra dominum, sed bene efficitur furtiua respectu iuris
quod ipse dominus non habebat: sed alius cui surripuit. ut in ca-
su huius legis. quantum ad hoc ut contra illum & contra ius suū
non possit usufructu vel praescribi: ut hic. & hanc tenet Bartolus.
Sed contra quod imō possit. ut l. fina. ff. pro so. Solu. gloss. fina. in
prin. fatetur si vitium fuisset purgatum: ut quia res fuisset res
uerfa in potestatem illius cui fuit surrepta: ut in contrario. ff. pro
so. l. fina. Sed contrā. quod ad purgandum vitium furtiuitatis
non sufficiat rem rediisse ad ipsum creditorem cui fuit surrepta:
sed debeat rediisse ad dominum, & sic ad debitorem. ut ff. de
usu. l. sequitur. §. quod autem. Sol. illa glo. fin. soluit quod ibi lo-
quitur quando fuisset surrepta creditori non per dominum, sed
per extraneum. hic verō quando per dominum. Vltimō gloss. j.
dicit in prin. istam legem debere intelligi quando debitor obliga-
uit & tradidit aliās non diceretur furtum commissum. Tu dic
etiā si nō tradidit: quia sufficit quod obligauerit: & quod post-
ea contra voluntatem creditoris alienauerit: ut in l. in actione. §.
fina. ff. de furtis.

LEX VII.

Ciens. [†]Vendens rem alie-
nam scienter committit
furtum, & res efficit furtiua.
ideo per emptorem etiam bonae
fidei non potest usufructu: quia est affecta vi-
tio reali, si vitium non erat purgatum: quia
non fuerat reuerfa in potestatem dñi. h. d.

LEX VIII.

X causa. [†]Transactio est
sufficiens causa ad
usufructuendū. h. d. Et intellige. si
re tradita ex cā transactionis. quā
si tradens erat dñs, transfert dominū: quia
tradit rem ut suā. & est sua: & sic potuit &
voluit transferre: sed si non tradidisset, sed

ex causa transactionis dimisisset penes aduersariū. Puta petebā
a te rem quandā tanquā meā, cū forte nō esset, venimus ad trans-
actionē, & dedisti mihi x. & ego destitui a lite, & dimisi tibi eā: cer-
tē non usufructu contra verū dñm. ut patet in l. si pro fundo. & l.
siue apud acta. §. de transact. quia si essem dñs, nō trāstulisset in
te dominū sic dimittendo penes te: quia nō est intētio mea alie-
quod ius in te transferre: sed solū a lite recedere. ergo si non sum
dñs, nō trāstero usufructuendi cōditionē: quia ista transeunt ad pa-
ria. ut l. clauibus. ff. de contr. emp. ita tenet gloss. secundū quosdam.
Io. tenet contra. q. etiā in re dimissa ex cā transactionis pōt proce-
dere ista l. quod licet nō transferat dominū si dimittens erat do-
minus, transfertur tñ usufructuendi cōditio. quia regula in l. clauis-
bus. nō semper vendicat sibi locū. Doct. cōter tenent primā opi-
nionē. Vel distingue q. aut tempore quo dimittit res erat praesens,
& tunc censet tradita: & sic trāseat dominū si dimittens erat dñs:
& si non erat, usufructuendi cōditio. arg. l. haec si res. ff. de rei vend.
Aut non erat praesens: & tunc procedat opin. Io. secundū Salic. q.
satis dici pōt. dum tñ dimittens dimittat eā ut suā. nō illius cui di-
mittit: quia tunc erraret in causa. & nō trāstret dominū: quia si
rem meā tibi trado ut tuā, nō trāstero dominū. ut l. iij. §. subti-
lius ff. de condi. cau. data. & causa nō secu. & vide Barto. in l. j. ff.
pro emp. ubi examinat intellectum huius legis.

[†] Pupillus ratione sui privilegij non potest rem deducere ad iniquum compendium, &
lucrari cum aliena iactura: sufficit quod conseruetur indemnis: absque eo quod de-
beat lucrari.

LEX IX.

Vm qui. [†]Pupillus rem suā sine tutore distra-
hens nō transfert dominium, nec usufructu
capiendi cōditionē, sed si eam vendicat, repellitur. nisi
restituatur pretiū quo factus est locupletior. h. d. Et vide
hic gloss. in l. iij. §. de autho. tut. ubi distinguit plenius qñ emi quis
a pupillo sine tutoris autoritate. q. aut sciebat ipsum esse pupil-
lum, & locū habet q. hic dicitur. Aut ignorabat, & tunc aut erat
res ipsius pupilli. & idem. Aut alterius, & queritur an transferat
usufructuendi cōditionē: & tūc aut erat res mobilis, & non habet
locū quod hic dicit: quia trāstret usufructuendi cōditionem. Aut
immobilis: & tūc secus hodie per l. lex quae tutores. §. de admini-
tuto. videtur idē in rebus mobilibus quae seruando seruari pos-
sunt. [†]Et no. hic quod pupillus ratione sui privilegij non pōt re-
deducere ad iniquū cōpendium, & lucrari cū aliena iactura: sed
sufficit q. conseruetur indemnis absq. eo q. debeat lucrari. ut l. si
minoris actum. ff. de admini. tuto.

De usufructu pro donato.

Rubrica.

LEX I.

Siu fuerit. [†]Titulus donatiōis est sufficiens
ad usufructuendum & praescribē-
dum: sicut ad transferendum dominium. h. d. l. j.
nisi donans rem mobilem alienam, (ciat eam alie-
nam: quia tunc committit furtum, & efficitur fur-
tiua res, & usufructuabilis. h. d. l. ij.)

[†] Si pater donauit filio quem habebat in potestate rem alienam, an ista donatio sit suf-
ficiens ad transferendum usufructuendi cōditionem?
[†] Quis si uir donauit uxori rem alienam?